

10 KROKŮ PRO SPRÁVNÝ ZAČÁTEK HRY NA LESNICI NEBO BORLICI

KROK SEDMÝ

Přednes skladeb v jednohlasé nebo vícehlasé úpravě

Troubíme-li společně s dalšími trubači, můžeme se rozhodnout, zda budeme troubit stejný hlas, nebo zda každý trubač bude troubit svůj vlastní. Jako vzor nám poslouží Halali W. Frewerta.

Všechny tři hlasy začínají hrát stejné noty. Během skladby se ale rozdělují a končí trojhlasem.

Třetí hlas střídá po celou skladbu pouze dva tóny: c2 + g1.

Druhý hlas se na zdvihové notě ke třetímu taktu vyhoupne výš a do konce repetice střídá e2 + c2.

První hlas hraje nejprve unisono se všemi hlasy, pak hraje unisono s druhým hlasem, a nakonec se ve zdvihu na pátý takt oddělí a střídá nejvyšší noty - g2 + e2.

Rytmus mají všechny tři hlasy celou skladbu stejný.

Halali je napsáno v 6/8 taktu, počítáme jej raz - dva - tři, dva - dva - tři.

Skladbu hrajeme slavnostně, ale ne pomalu. Dynamiku přizpůsobíme prostředí. Venku budeme obě repetice hrát nahlas (forte), v sále nebo v místnosti můžeme podruhé začít potichu (piano) a ke konci opět zesílit do forte. Na konci druhé repetice můžeme udělat zpomalení (ritardando).

Bude-li hráč sám, doporučuji hrát první hlas. Budou-li hráči pouze dva, je možné se rozhodnout pro jakoukoliv kombinaci: 1. + 2. 2. + 3. nebo 1. + 3. hlas. Záleží pouze na vkusu obou trubačů.

POZOR: hrajete-li s dalšími trubači, poslouchajte z 80 % svoje hraní (kvůli přesnosti) a pouze ze 20 % hraní svých kolegů (kvůli souhře).

Halali

W. Frewert

The musical score for 'Halali' by W. Frewert is presented in two systems. Each system consists of three staves, numbered 1, 2, and 3. The music is written in treble clef with a 6/8 time signature. The first system contains five measures, and the second system contains five measures. Each staff begins with a forte (f) dynamic marking. The first staff (1) starts with a single note, then splits into two parts. The second staff (2) starts with a single note, then splits into two parts. The third staff (3) starts with a single note, then splits into two parts. The score includes first and second endings for the final two measures of the second system.

Ladění

Každý posluchač si v první řadě na souboru všimá tří základních věcí: ladění, chyby a celkového vzhledu.

Vzhled trubače zajistíme slavnostní uniformou nebo slušivým mysliveckým oblečením. Hraje-li trubačů víc, měli by mít alespoň nějaký sjednocující díl oblečení (například stejné klobouky nebo vesty). Ideální je celý stejný úbor.

Chyby (špatné noty) děláme každý, jde o to dělat jich co nejméně a pokud možno je příště neopakovat. Každou skladbu si zahrajte nejen sami při cvičení, ale také ji alespoň 10x přehrajte svému laskavému okolí (rodině, kolegům), neboť teprve při hraní před veřejností zjistíte, co opravdu zahrajete správně a co se ještě musíte naučit.

Ladění je především při souborové hře to nejdůležitější. Budete-li hrát sebekrásnější skladbu příliš falešně, tedy vaše hra nebude tzv. ladit, nikomu se vaše troubení nebude líbit.

Nácvik ladění

Existují tři pomůcky. Ladička, klavír, vlastní uši. Rozlišujeme také ladění jednotlivce nebo v souboru.

Jednotlivci:

Ladička je elektronický přístroj, který Vám pomocí ručičky nebo světílek ukáže, zda Vámi hraný tón je výš nebo níž oproti správné výšce. Cena ladičky se pohybuje v rozmezí 600 - 1000 Kč.

Na klavíru si můžete Vámi hrané tóny zopakovat a posoudit, zda jsou správně. Místo klavíru je možné použít běžně dostupné elektronické piáno.

Nemáte-li žádnou pomůcku, zahrajte pomalu tři tóny: c - e - g, tedy Ov - čá - ci, a poslouvejte, zda jsou ve správných vzdálenostech, tedy „ladí“. Každý tón musíte zahrát pomalu a chvíli jej držet. Stejně pomalu si zahrajte Dykovu Přestávku, ne jako hlahol, ale jako výukové cvičení pro ladění. Hrajte velmi pomalu a dlouhé noty. Z počátku sice nebudete detailně rozpoznávat vzdálenosti jednotlivých tónů, ale po několikerém opakování začnete nacházet rozdíly v jejich výškách. Jde o to naučit se poslouchat. Je také dobré pozvat si na poslech druhou osobu, nejlépe praktického muzikanta.

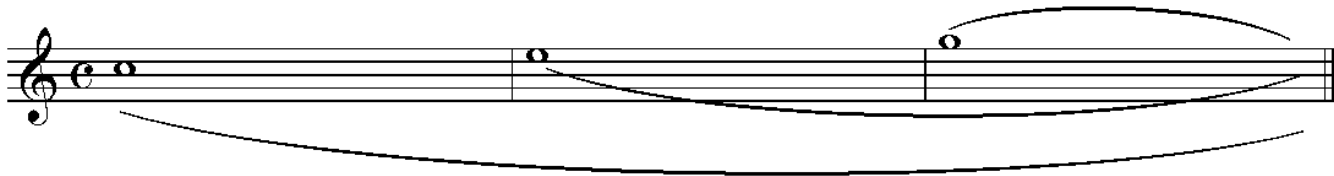
Soubor:

Nejprve si celý soubor zahraje pomalu Přestávku v unisonu (všichni stejné noty) a hřídáte ladění. Pak zahrajete poslední notu z Frewertova Halali, nejprve třetí, k tomu druhý a nakonec první, nejvyšší hlas. Tóny hrajte rovně, případnou korekci výš nebo níž proveďte o nepatrný kousek a vždy jen jeden hráč.

3. hlas drží rovně svou notu, když mu dojde dech, nadýchne se

2. hlas se přidá a snaží se svou notu doladit v případě potřeby pomocí rtů malým pohybem výš nebo níž

1. hlas čeká až 3+2 hlasy ladí, pak se přidá a učiní totéž jako druhý. Ten však se svým tónem již nesmí hýbat!



Při ladění neprocvičujete svaly, ale mozek. Cvičte jej tedy pravidelně, ale maximálně 3 - 5 minut!

3. hlas drží rovně svou notu, když mu dojde dech, nadýchne se

2. hlas se přidá a snaží se svou notu doladit v případě potřeby pomocí rtů malým pohybem výš nebo níž

1. hlas čeká až 3. + 2. hlas ladí, pak se přidá a učiní totéž jako druhý. Ten však se svým tónem již nesmí hýbat!

Okénko praktických dotazů a odpovědí

Vliv nátrubku na hraní vysokých tónů

Snažím se naučit hrát na borlici, ale na nástroji, který máme doma, se mi daří pouze hlubší tóny, vyšší tóny jsou problém. Jednou jsem měl možnost si půjčit jinou borlici, kde hra vysokých tónů nebyla zdaleka takový problém - může jít o nevyhovující velikost nátrubku?

Odpověď: Vážený pane, velikost a tvar nátrubku hraje skutečně značnou, i když ne jedinou roli při hraní vyšších tónů na jakýkoliv žesťový nástroj. Není ale pravda, že čím je nátrubek menší, tím na něj jdou hrát vyšší tóny lépe. Bez toho, abych Vás viděl při hře, nemohu přesně určit, jaký nátrubek je pro Vás vhodný. Neexistuje jediný správný nátrubek pro každého. Také hraní vysokých tónů je spíše než nátrubkem umožněno způsobem hry, tedy používáním dechu. Hru samotnou pochopitelně také ovlivňuje kvalita borlice.

Nákup borlice

Chtěl bych se zeptat, kde mohu zakoupit novou, ale i starší borlici.

Odpověď: Přesné informace o cenách borlic a jejich kvalitách Vám poskytne Tomáš Kirschner, tel. 603 442 677, člen Loveckého tria Praha. Ten zároveň zastupuje v Praze firmu Lidl Brno, výrobce lesnic a borlic. Jeho stránky jsou www.podium.cz.